

Innhold

Forord	11
1	
Noen betraktninger om det å forske på elevtekster	15
Ola Harstad og Leiv Inge Aa	
Elevteksten i norsk som skolefag og forskningsfag	17
Løsrivelse av elevteksten	18
Institusjonalisert elevtekstanalyse og vitenskapelig perspektivrikdom	20
Fagdidaktisk relevans	21
Om bokens innhold	23
DEL 1 SPRÅK OG SKRIVING	29
2	
Tekstverdener i elevtekst	31
Tor Arne Haugen	
Innledning	31
Tekstverdenteori	34
Å beskrive	37
Å forestille seg	41
Å overbevise	44
Oppsummering og didaktiske implikasjoner	48

3

Kreative språklige bilder i elevtekster 51

Signe Rix Berthelin

Innledning 51

Perspektiver på andrespråksbrukeres kreativitet 53

Fokus i andrespråksforskningen 53

Språkholdninger og kreativitet 54

Relevansteorien 56

Analyser av kreative språklige bilder i to elevtekster 61

Skilpaddens patospotensial 61

En edderkopp i et nytt lys 64

Avslutning 68

4

Relasjonen mellom verbbruk og transkripsjonsferdigheter
på førstetrinn 72

Tonje Gartland Gåsbakk

Teoretisk utgangspunkt 74

Transkripsjonsferdigheter 74

Verb: leksikon og setningsstruktur 74

Statistikk og regresjonsanalyser 76

Data 77

Utvalg 77

Innsamling av data om transkripsjonsferdigheter 80

Innsamling av verbdata 80

Resultat 82

Deskriptiv statistikk 82

Regresjonsanalyser 84

Diskusjon 86

Hvordan er verbbruken og transkripsjonsferdighetene hos
førstetrinnselvene? 86Kan transkripsjonsferdighetene ved skolestart predikere tekstlengde,
verbfrekvens og leksikalsk mangfold ved slutten av skoleåret? 88

Avslutning 90

DEL 2 GRAMMATIKK	95
5	
Språkblending i elevtekster	97
Anne Mette Sunde og Brita Ramsevik Riksem	
Innledning	97
Moderne språkkontakt	98
Språkblending: lån og kodeveksling	100
Elevtekster om digitale spill og sosiale medier	101
Språkblending i elevtekstene	102
Verb og substantiv	104
Andre ordklasser	107
Skjult språkblending	109
Avsluttende diskusjon	111
6	
Setningsemner i elevtekster	116
Mari Nygård	
Innledning	116
Elevtekstmaterialet	118
Om fenomenet ellipse	119
Teoretiske perspektiver	121
Strukturspørsmålet	121
Lisensieringssørsmålet	123
Vurderingssørsmålet	124
Setningsemner i tekster fra tre aldersgrupper	125
Begynnerskriverne	126
Mellomtrinnskriverne	127
Ungdomstrinnskriverne	130
Hva forteller setningsemnene om elevenes grammatiske kompetanse?	130
7	
Syntaktisk mikrovariasjon som fleirspråklegheit	134
Leiv Inge Aa	
Innleiing	134
Verbpartiklar: distribusjon og register	136
Metodiske problem: korpus, kompetanse og fleirspråklegheit	140

Data i denne studien	143
Utval og søkekriterium	143
Resultat	145
To diskusjonar: om denne konkrete studien og om perspektiv som dette i skulen	150
Grammatisk kompetanse og registervariasjon?	150
Relevansen for skulegrammatikken – formell grammatikk og djupnelæring	152
Avslutning	154
DEL 3 TEKSTVITSKAP/SAKPROSA	159
8	
Argumentasjon som resonnement eller problemløysing?	161
Kjersti Maria Rongen Breivega	
Innleiing	161
To argumentasjonsmodellar	162
Toulmin-modellen	163
«Problem-Løysing»-modellen	165
Komparativ elevtekstanalyse	167
Presentasjon av elevtekst	167
TEKST 6 som «problem-løysing»-struktur	167
TEKST 6 som resonnementsstruktur	171
Oppsummering av funn	173
Avsluttande drøfting	174
9	
Reflekterande tekstar som retoriske handlingar	178
Eli Bjørhusdal og Britt Iren Nordeide	
Føremål	178
Sentrale teoretiske omgrep	181
Retorisk situasjon og retorisk handling	181
Skrivehandlinga å reflektere	183
Forskingsspørsmål	185
Utval, datahenting og forskingsetiske omsyn	185
Analyse av tekstane	186

Korleis reflekterer tekstane?	186
Elevane sine retoriske handlingar og adressering av retoriske situasjonar	189
Avslutning: reflekterande og retorisk om <i>Rådebank</i>	194
DEL 4 LITTERATUR	199
10	
Analyse av samtaler forstått som elevtekst	201
Atle Skaftun	
Intro	201
Samtalen som tekst	202
Dialogen som forståelsesramme for tekster og ytringer	203
Samtalen som helhet og læreren som forfatter	206
Dialogisk diskursanalyse av litterære samtaler	209
Hvem snakker – eller spørsmålet om taledistribusjon	209
Hva snakker elevene om?	212
Hvem sier hva – og <i>hvordan</i> ?	215
Avsluttende betraktninger	219
Vedlegg	224
Diskurstypologien fra Dostojevskijboken	224
11	
»Den sværeste jeg nogensinde havde læst«	225
Martin Blok Johansen	
Tableau	225
Indledning og problemstilling	226
Kontekstualisering	227
Friksjonalitet	228
»Skjulestede«	228
Elevtekster i 6. A	230
Litteraturpædagogisk aksiologi	235
Konklusjoner – at skrive frem og at skrives frem	239

12

Å skape hjem – elevfortellingen fra et geografisk perspektiv 243

Tatjana Samoilow

Narrative steder mellom fiksjon og virkelighet 245

Elevteksten – oversikt 247

Hjemmet 250

Den hjemlige idyllen 252

Defenstrasjon 253

Desorientering og leting etter det mytiske landet 255

Fjellet 256

Stedsskaping i elevteksten – noen konkluderende bemerkninger 257

13

Tarzan og de svarte lovløse: tverrestetisk elevlåtanalyse 261

Sindre Dagsland og Egil Reistadbakk

Kontinuitet og brudd i samspillet mellom sangtekst, beat og flow – teori-
og analyseperspektiv 263

Analyse: sangtekst, beat og flow 266

Analyse av sangtekst 266

Analyse av beat 273

Flow og samspillet med beat og sangtekst 277

Avslutning: Tarzan og de svarte lovløse 285

Forfatteromtaler 291